

Toelichting traject (externe) begeleiding voor rode bedrijven

De SDa en overheid dringen er bij de sectoren op aan om voor de diercategorieën met aanvaardbare benchmarkwaarden (voor kalveren betreft dit rosé afmest) een plan van aanpak op te stellen voor bedrijven met structureel hoog gebruik van antibiotica. In dit plan van aanpak wordt uitgewerkt hoe de kalversector aan dit verzoek invulling wil geven via een verplichte externe begeleiding. De pluimvee- en varkenssector hebben met verplichte externe begeleiding ervaring opgedaan. De kalversector is begin 2019 gestart met een pilot van vrijwillige externe begeleiding op een beperkt aantal bedrijven.

Voor welke bedrijven is externe begeleiding verplicht?

Het plan van aanpak richt zich in eerste instantie op de rosé afmest bedrijven in de staart van de verdeling. De benchmarkwaarde voor het actieniveau is 4 dierdagdosering, de externe begeleiding wordt verplicht voor de 5 tot 10 bedrijven met het hoogste structurele gebruik. Alle Vitaal Kalf bedrijven worden elk half jaar aangeschreven over het antibioticagebruik het afgelopen anderhalf jaar. Bedrijven voor het traject worden geselecteerd indien bij twee jaarlijkse aanschrijfmomenten (jan t.o.v. jan vorig jaar of juli t.o.v. juli vorig jaar) de dierdagdosering boven het actieniveau was en het bedrijf in de 5 tot 10 hoogst scorende bedrijven valt.

In de loop van de tijd kan de grens waarboven externe begeleiding verplicht is naar beneden worden bijgesteld mede afhankelijk van de geboekte vooruitgang. Ook met het oog op de praktische uitvoerbaarheid en omvang van het aantal bedrijven in het traject is deze stapsgewijze opzet gekozen. De sector streeft naar eenzelfde traject voor de rosé start en blanke bedrijven met een zeer hoog gebruik ten opzichte van het sectorgemiddelde. De SDa stelt in haar rapportage over 2019 dat voor deze sectoren een beleid gericht op een algehele verlaging zinvoller is dan een beleid gericht enkel op de bedrijven met een structureel hoog gebruik. Onderzoeksproject KSF III start op korte termijn, daarin worden rosé start bedrijven met een hooggebruik van antibiotica individueel begeleid.

Waaruit bestaat de externe begeleiding?

Voorafgaand aan het traject worden de 5 tot 10 geselecteerde bedrijven onderworpen aan een nadere data-analyse. Een analyse wordt uitgevoerd samen met de dierenarts en kalverhouder naar de antibiotica registratie ten opzichte van werkelijk gebruik voor de diercategorie rosé afmest. Voorwaarde voor deelname aan het traject is dat het bedrijf op basis van correcte antibiotica registratie als deelnemer wordt aangemerkt. Blijkt er sprake van onjuiste registratie dan dient dit hersteld te worden door de dierenarts en is de nieuw berekende DDD leidend voor het al dan niet verplicht starten van het traject. Na afronding van de data-analyse wordt het traject gestart bij minimaal 5 bedrijven.

Het externe begeleidingstraject is een bedrijfsspecifiek traject bestaand uit de volgende elementen.

Binnen de groep rosé afmest bedrijven is een grote diversiteit in bedrijfsomvang, stalbouw/inrichting (invloed op stalklimaat) en toekomst perspectief van de locatie en ondernemer. Op een deel van de rosé afmest bedrijven is sprake van een minder intensieve tot ontbrekende samenwerking binnen de driehoek kalverhouder, dierenarts en voervoorzichter. De eerste stap in het begeleidingstraject is dan ook het intensiveren van de samenwerking tussen de kalverhouder, dierenarts en voervoorzichter / vertegenwoordiger juridisch eigenaar, zij vormen samen het adviesteam. Het adviesteam dient minimaal 6x per jaar bijeen te komen, verslagen van de bijeenkomsten worden vastgelegd. Bij het

meetmoment 1,5 jaar later moet de DDD minimaal 3 dierdagdoserings zijn gedaald, anders volgt alsnog de verplichting tot uitbreiden van adviesteam met de externe begeleider, gezamenlijk het expertteam.

Het adviesteam en het expertteam nemen de volgende onderwerpen mee in het traject.

- Analyse van het bedrijf samen met de driehoek.
- Bespreken van de reeds genomen acties en opgestelde BGP's in de afgelopen 2 jaar.
- De Certificerende Instantie wordt geïnformeerd over de samenstelling van het gevormde advies-/expertteam.
- Vaststellen ondernemersprofiel/interactie tussen de driehoek (voornamelijk van toepassing voor expertteam).
- Plan van aanpak opstellen met de driehoek, met extra maatregelen en wie is waar voor verantwoordelijk (SMART).
- Tussentijdse bespreking inclusief verslaglegging met opvolging van de besproken maatregelen. Signaleren van belemmeringen, evt. koers aanscherpen indien nodig. Verslagen van de besprekingen worden schriftelijk vastgelegd.
- Evaluatie van de behaalde resultaten en samenwerking gedurende het traject. Voor het expertteam geldt aanvullend gezamenlijk opstellen van plan waar kalverhouder (en driehoek) zonder externe begeleider mee verder gaan.
- Voor het adviesteam moet bij het meetmoment 1,5 jaar later de DDD minimaal 3 dierdagdoserings zijn gedaald, anders volgt alsnog de verplichting tot uitbreiden van adviesteam met de externe begeleider en het vormen van het expertteam.
- Het expertteam werkt net als het adviesteam 1,5 jaar samen. Na het afronden van het traject met het expertteam heeft het bedrijf 1,5 jaar de tijd om te dalen tot minimaal signaleringsniveau. Indien het bedrijf bij de aanschrijving nog steeds een DDD >10 heeft wordt opnieuw een jaartraject van externe begeleiding gestart met het expertteam.
- Bedrijven waarbij sprake is van een intensieve samenwerking tussen kalverhouder, dierenarts en voervoorzichter kunnen in gezamenlijk overleg besluiten om het adviesteam over te slaan en direct te starten met het expertteam.

Profielschets en eisen aan de externe begeleiding

De kwaliteit van de externe begeleider is zeer bepalend voor het slagen van het traject. De externe begeleiding beschikt over kennis van coaching en gedragsverandering, inhoudelijke kennis is ondergeschikt maar enige kennis en ervaring in de agrarische sector is vereist. Het aantal coaches wordt beperkt gehouden om ervaring op te bouwen en makkelijk te kunnen bijsturen. De kalverhouder betaalt de kosten van de begeleiding en daarom is keuze uit enkele beschikbare personen gewenst.

Gevolgen bij weigeren van samenstellen adviesteam en/of expertteam

Bedrijven die weigeren om aan de slag te gaan met het begeleidingstraject krijgen een sanctie opgelegd. De sector maakt nog een afweging tussen het opleggen van een boetebedrag (minimaal gelijk aan de kosten voor het traject) of het uitsluiten van het bedrijf voor de kwaliteitsregeling Vitaal Kalf. In het laatste geval is de sector ook compleet de grip op deze bedrijven kwijt en verdient daarom niet de voorkeur.

Voorbeeld 1 (incidenteel hoog gebruik)

Bedrijf heeft op fixeermoment 1 januari 2020 een DDD van 17. Terugkijkend naar het fixeermoment 1 jaar geleden (1 januari 2019) was de DDD 22. Dit betekent dat het bedrijf start met traject van externe begeleiding, met het vormen van het adviesteam. Het bedrijf had door een koppel eind 2018 waarschijnlijk een incidenteel hoog gebruik. Het adviesteam start na aanschrijving in maart 2020 tot maart 2021. Met de aanschrijving in maart 2021 (peilmoment 1 januari 2021) blijkt dat het incidenteel gebruik was en is de DDD gedaald naar 5. Dit betekent dat het adviesteam niet uitgebreid hoeft te worden met externe begeleiding en het traject ten einde is.

Voorbeeld 2 (structureel hoog gebruik)

Bedrijf heeft op fixeermoment 1 januari 2020 een DDD van 17. Terugkijkend naar het fixeermoment van 1 jaar geleden (1 januari 2019) had bedrijf een DDD van 22. Dit betekent dat het bedrijf het traject van externe begeleiding start, met het vormen van het adviesteam. Het adviesteam start na aanschrijving in maart 2020 tot maart 2021. Met de aanschrijving in maart 2021 (peilmoment 1 januari 2021) blijkt dat er sprake is van structureel hooggebruik en is ondanks inspanning van het adviesteam de DDD 17. Dit betekent dat het adviesteam uitgebreid wordt met externe begeleiding tot expertteam.